

Newsletter

International Labour Office, Ankara • Uluslararası Çalışma Ofisi, Ankara

Newsletter 2008, No. 1: Ocak

ISSN 1564-510 X

ILO-ANKARA'DAN HABERLER

“Türkiye’de Kadın İstihdamı Durum Raporu” tanıtıldı ve sosyal taraflar ile tartışıldı

ILO Türkiye “İnsana Yakışır İş Ülke Programı” öncelikleri çerçevesinde Ankara Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Başkanı Prof. Dr. Gülay Toksöz tarafından hazırlanan “Türkiye’de Kadın İstihdamı Durum Raporu” tamamlandı. Rapor 10 Aralık 2007 tarihinde gerçekleşen konferansta açıklandı ve sonuçlar üç panelde farklı açılardan tartışıldı.

ILO Türkiye Direktörü Gülay Aslantepe, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü Namık Ata ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) Müsteşar Yardımcısı Mustafa Gür’ün açılış konuşmalarının ardından raporun sunumu yapıldı. Rapordaki önemli bulguları özetleyen Prof. Dr. Toksöz, AB-25’te erkeklerin istihdam oranı %71, Türkiye’de %68 olmasına rağmen, AB-25’te kadınların istihdam oranı %56, Türkiye’de kadın istihdamı oranının %24’te kalmasına ve 2006 yılında istihdamdaki kadınların %68’inin ve erkeklerin %44’ünün sosyal güvenlik kapsamı dışında kalmasına değindi. Raporda kendi hesabına çalışan kadınların %90’ının, erkeklerin %61’inin kayıtdışı çalıştığı ve çalışmaya hazır olup iş aramayanlar ile eksik istihdamdakiler de dahil edildiğinde, işsizlik oranının kadınlarda %25 gibi yüksek ve giderek yükselen bir oran olduğu belirtildi. Kadınların işgücü dışında kalmasında cinsiyete dayalı işbölümü, ataerkil zihniyet yapısı, çocuk ve yaşlı bakım hizmetlerinin yetersizliği etkili olmaktadır.

Prof. Dr. Gülay Toksöz sorunun çözümüne yönelik önerilerini şöyle açıkladı:

- Ulusal Kadın İstihdamı Stratejisinin ÇSGB’nin öncülüğünde sosyal taraflar ve kadın örgütlerinin katılımıyla hazırlanması;
- Çocuk, hasta ve yaşlı bakımının erkeklerin eşit katılımı gereken toplumsal sorumluluk olması temelinde bu alandaki

kamusal hizmetlerin yaygınlaştırılması;

- Belediyeler, SHÇEK ve MEB’in okul öncesi eğitim ve bakım hizmetleri eylem planlarına bağlanması ve izlenmesi;
- Kadın istihdamını artırmak için kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık uygulanması, yeni işe alınacak kadın işçiler için istihdam sübvansiyonu uygulanması;

• Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi kanunlarının kadın istihdamını destekleyecek şekilde düzenlenmesi;

- Kadın girişimcilere kamu ihalelerinde öncelik verilmesi;
- Esnek çalışma içinde yer alacak kadınların tam zamanlı çalışanlarla eşit haklara sahip olması hususunun gözetilmesi;

• Küçük işletmeleri destekleyici bir yaklaşımla kayıt dışılıkla mücadele edilmesi;

- Mesleki ve teknik eğitimde kapsamlı bir reform sürecinde genç kızların geleneksel mesleklerin dışında da eğitilmesi;

• İŞKUR’un temel görevleri arasında kadın istihdamının artırılmasına ilişkin düzenlemenin yer alması;

- İşsizlik sigortası fonunda genç kız ve kadınların mesleki eğitiminde kullanılması.

biriken kaynakların özellikle eğitiminde kullanılması.

Raporun sunumunun ardından HAK-İŞ, DİSK, TÜRK-İŞ, TİSK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcileri raporda yer alan bulgulara ve önerilere ilişkin yorum ve eleştirilerini dile getirdiler. Ayrıca, gün boyu süren 3 ayrı panelde, kamu kuruluşları, işçi ve işveren kuruluşları ve kadın STK grup temsilcileri Türkiye’de kadın istihdam durumunu, bakım hizmetleri, esnek çalışma biçimleri ve girişimcilik alt-başlıkları kapsamında ele aldılar.

IPEC-EU Projesi final konferansı ile sona erdi

“Türkiye’de Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Ortadan Kaldırılması” adlı projenin 2005-2007 döneminde uygulanması için Kasım 2005’te Avrupa Komisyonu ve ILO arasında bir sözleşme imzalanmıştı. Bu teknik destek projesi, yedi ilde (Çankırı, Kastamonu, Ordu, Sinop, Erzurum, Elazığ ve Van) ILO Türkiye Ofisi ve onun birincil ulusal ortağı olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütüldü.

Bu çalışmaların sonucunda önemli düzeyde başarı elde edildi. Politika oluşturma düzeyinde ÇSGB’nin, il düzeyinde ise valilerin, projenin sürdürülebilirliği ile ilgili olarak ortaya koyduğu kararlılık elde edilen en önemli başarılarından biri oldu. Proje ayrıca ulusal ve yerel düzeyde duyarlılığın ve sahiplenmenin artırılmasına katkıda bulundu. Duyarlılığın artırılması için sistematik bir yaklaşım benimsendi. Ulusal ve yerel çalışmalar uyumlu ve karşılıklı şekilde destekleyici oldu. Çocuk işçiliğinin izlenmesi için veri toplama ve verilerden faydalanma konusunda yerel düzeyde kapasitenin geliştirilmesi açısından büyük ilerleme kaydedildi. Çocukların, çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinden uzaklaştırılması, tekrar çalışmaya başlamalarının engellenmesi ve rehabilitasyonlarının yapılması konularında önemli sonuçlar elde edildi.

Bu faaliyetlerin etkililiğini arttırmak için, projede, ilçe düzeyinde ve yerel düzeyde mevcut kuruluşların kapasitelerinin güçlendirilmesine özel bir önem verildi. Bu projede toplam 1,500 çocuk hedeflendiği halde, proje kapsamında 4,891 çocuğa ulaşıldı. Bu program kapsamında 200 aile bireyine ulaşılması planlanmış olmasına rağmen, proje süresince toplam 1,722 aile bireyine ulaşılarak bilgilendirme, mesleki beceri kazandırma ve sosyal hizmetlere yönlendirme hizmetleri sunuldu.

Proje ilk kez uygulanan “Aday Ülkeler Örnek Proje Seçimi” kapsamında Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü tarafından “Başarı Öyküsü” olarak değerlendirildi. http://ec.europa.eu/enlargement/key_documents/selected_project/index_en.htm.

USDOL Çocuk İşçiliği Projesi Aralık 2007’de tamamlandı

ABD Çalışma Bakanlığı finansmanıyla yürütülen IPEC projeleri 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla sona erdi. Yürütücü kuruluşları oluşturan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Çalışan Çocuklar Bölümü, Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme

Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İstatistik Kurumu, HAK-İŞ Konfederasyonu ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi yürüttükleri projeleri zamanında tamamlamak suretiyle, sokakta, sanayide, mobilya sektöründe ve tarımda mevsimlik işlerde çalışan çocukları işten çekerek eğitime yönlendirdiler. Yerel kaynakları harekete geçirmede il valilikleri, belediyeler ve yerel sivil toplum kuruluşları beklentilerin çok üzerinde katılım ve katkı sağlarken, tüm projeler başlangıçtaki hedeflerin üzerinde sonuçlar verdi. Proje, 2007 yılı sonu itibarıyla 19,000’in üzerinde çocuğun çalışma yaşamından çekilmesini veya çalışma yaşamına girmesinin önlenmesini sağladı. IPEC desteğinin sona ermesini takiben tüm projelerin yürütücü kuruluşlar ve yerel yönetimlerin işbirliğinde sürdürülebilirliği sağlandı.

ILO, İşveren Faaliyetleri Bürosu (ACT/EMP) ve Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, IPEC desteğiyle, Çocuk İşçiliğiyle İlgili Deneyimlerin ve Alınan Derslerin Paylaşılması hakkında, 27-28 Eylül 2007 tarihlerinde İstanbul’da bir Bölgearası Konferans düzenlendi. Konferansa Doğu Avrupa, Kafkaslar ve Orta Asya’dan 12 ülkenin 14 işveren kuruluşunun üst düzey temsilcileri katıldı. ILO ile işbirliği içinde proje yürüten Türkiye, Azerbaycan ve Moldova işveren temsilcileri çocuk işçiliğiyle mücadele konusundaki deneyimlerini sundular. ILO uzmanları çocuk işçiliğiyle mücadelede işverenlerin rolü ve 218 milyon çocuk işçinin %70’ten fazlasının çalıştığı tarım sektöründe çocuk işçiliğinin önüne geçilmesinin önemi hakkında sunumlar yaptılar. Konferansın amacı, çocuk işçiliğinin cinsiyet boyutuna özellikle dikkat çekerek, işverenleri eyleme geçmeye teşvik etmek ve işveren kuruluşlarının kendi ülkelerindeki sorunların ele alınmasını hedefleyen stratejiler ve programlar tasarlama olanaklarını arttırmak oldu.

Konferansa katılan 14 işveren kuruluşuna kabul edilen “Ortak Bildiri”de, çocuk işçiliğinin ciddi bir kaygı konusu olduğu ve işveren kuruluşlarının bu kaygıyı ortadan kaldırmayı taahhüt ettiği vurgulandı. Bildiride, sürdürülebilir sosyal ve ekonomik kalkınmanın çocuk işçiliğinin tam anlamıyla ortadan kaldırılmadan mümkün olamayacağı ifade edildi ve bu ortak amaç doğrultusunda işbirliğinde bulunmaları için hükümetlere, işçi sendikalarına, diğer işveren kuruluşlarına, sivil topluma ve uluslararası topluma çağrı yapıldı. İşveren kuruluşları, çocuk işçiliği konusundaki farkındalığın artırılması, çocuk işçiliği hakkında ulusal ve uluslararası hukuka uygunluğun savunulması, özellikle çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerine yönelik ortadan kaldırma stratejilerinin ulusal, bölgesel ve sektörel seviyelerde geliştirilmesi ve uygulamaya konması ve çocukların yaşamlarını ve becerilerini destekleyen eğitim ve sağlık politikalarının özendirilmesi konularında ulusal hükümetlerle işbirliğinde bulunacakları yönündeki taahhütlerini bildirdiler.

Bildiride sonuç olarak şunlar söylendi: “Bu konferansın çocuk işçiliğiyle uluslararası mücadelede bir dönüm noktası olması ümit edilmektedir. Yaşamsal, ivedi ve karmaşık bir sorun olan çocuk işçiliğine çare bulmak için birlikte hareket etmemiz gerekiyor. Bugünün çocuklarının yarının geleceği olduğunun bilincindeyiz.”

Konferansta çocuk işçiliği sorununun çözülmesine yönelik olarak işveren kuruluşları arasında işbirliğinin özendirilmesine yönelik somut adımlar atıldı ve ileride Azerbaycan'da bir Bölgelerarası Konferans yapılması için somut öneriler dile getirildi.

Konferans katılımcıları:

- Arnavutluk İşverenler Konseyi
- Azerbaycan Cumhuriyeti Ulusal Girişimciler (İşveren) Organizasyonları Konfederasyonu
- Bosna-Hersek İşverenler Birliği
- Gürcistan İşverenler Birliği
- Kazakistan, Alma Ata Şehri Sanayiciler ve Girişimciler Sendikası
- Kırgızistan İşverenler Konfederasyonu
- Makedonya Cumhuriyeti İşverenler Konfederasyonu
- Moldova Tarım ve Gıda Sanayi İşverenleri Ulusal Federasyonu
- Moldova Ulusal İşverenler Konfederasyonu
- Tacikistan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Ulusal Birliği
- Tacikistan İşverenler Sendikası
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
- Ukrayna İşverenler Federasyonu
- Özbekistan İş Kadınları Birliği

Konferanstaki diğer katılımcılar arasında ise TİSK Başkanı ve Genel Sekreteri ile diğer TİSK personeli; Türkiye'den İşçi Sendikaları temsilcileri; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı; UNICEF personeli; ILO Türkiye Temsilcisi ve IPEC Türkiye Koordinatörü; ILO Genel Merkezi'nden IPEC Direktörü ile bir İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı ve ILO-ACT/EMP Direktörü yer aldı.

Kırgızistan'da mukim "Çocukları Koruma Merkezi" isimli sivil toplum kuruluşu temsilcileri 11-17 Kasım 2008 tarihleri arasında İstanbul ve Adana'da faaliyet gösteren IPEC ortaklarına yönelik bir çalışma ziyareti gerçekleştirdiler. Heyet, IPEC projelerinin yürütüldüğü İstanbul ve Adana'daki SHÇEK Toplum Merkezlerini, İstanbul'daki TİSK Çalışan Çocuklar Bürosunu, Adana'daki TİSK ve TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Sosyal Destek Merkezi'ni, Karataş'taki Milli Eğitim Bakanlığı'nın mevsimlik tarım işlerinde çalışan çocuklara yönelik Sosyal Destek Merkezi'ni ziyaret etti. Konuklar Türkiye'de çocuk işçiliği ile mücadelede geliştirilen modelleri gözlemek suretiyle, Kırgızistan'da da benzer etkinlikler başlatabilmek için deneyim kazandılar.

15 Kasım 2007 tarihinde İstanbul'da "Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğini Sağlamaya Yönelik Müdahaleler: Yerel ve Küresel Uygulamalar" III. Ulusal Konferansında iyi örnek olarak seçilen mevsimlik tarım işlerinde çalışan çocukların eğitime yönlendirilmesi başlıklı Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü'nün yürütücü kuruluş olduğu IPEC projesi çıktıklarına ilişkin bir sunum Kazım İlkan Kertmen ve Remziye Kozan tarafından yapıldı.

Sosyal Diyalog Projesi Etki Değerlendirme Toplantısı gerçekleştirildi

ILO'nun 90. Uluslararası Çalışma Konferansının üçlü yapı ve sosyal diyalogla ilgili kararının uygulanması çerçevesinde yürütülen "Sosyal Diyalog ve Kayıtdışı İstihdam" proje çalışmaları 3 Aralık 2007'de Ankara'da düzenlenen "Etki

Değerlendirme" konferansı ile ele alındı. Türkiye'deki sosyal diyalog mekanizmaları ve işleyişi hakkında 2004 yılında ILO-Cenevre uzmanları ve sosyal taraflar arasında yapılan görüşmelerin ardından sosyal tarafların öncelikli konu olarak kayıtdışı istihdamı belirlemeleri sonucu konuya yönelik çalışmalar için Gaziantep, Çorum ve Bursa illeri seçilmişti. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işveren konfederasyonu ve işçi konfederasyonlarının temsilcilerinden oluşan Ulusal Eylem Komitesinin hazırladığı Ulusal Eylem Planı doğrultusunda, sosyal taraflar bu illerde kayıtdışı istihdam eylem planlarını uygulamaya koydular. Toplantının ana konusunu bu illerde yapılan çalışmalar ve etkileri oluşturdu.

Bursa ilinde kayıtdışı istihdam projesini yürüten sosyal taraflar yaptıkları çalışmaları aşağıdaki gibi özetlediler:

- Kayıtdışı istihdam sorunu İl İstihdam Kurulu (Nisan 2007) Olağanüstü toplantısında ana gündem maddesi olarak ele alındı. Eylül 2007 İİK toplantısında da konu gündeme taşındı.
- Sosyal Diyalog Grubu olarak KADİM projesi çalışmaları kapsamında broşür ve afiş dağıtımı yapıldı.
- Kayıtdışılığın önlenmesine yönelik proje hakkında bilgi verme, kayıtlılığın temini amacıyla ilde çeşitli sektörlerde 29 firmaya ziyaret gerçekleştirildi.
- Çalışmalara destek veren maliye denetçileri, bu dönemde 938 kayıtsız çalışan tespit etti.

Çorum ilinden gelen yetkililer Çorum işgücü piyasasının yapısı incelendiğinde genelde mevsimsel ve sezonluk olarak faaliyet gösteren işyerlerinde kayıtdışı istihdamla karşılaşmakta olduğunu belirttiler.

Ayrıca ülke genelinde olduğu gibi Çorum ilinde de küçük işletmelerde ve gündelik işlerde kayıtdışı istihdamın yaşandığına dikkat çekildi ve aşağıdaki eylem planı adımları üzerinde görüş birliği sağlandı:

- Sosyal diyalog grubunun etkinliklerinin yerel basında yer almasının sağlanması
- STK platformu genel kurulunda konunun gündeme alınması
- İl İstihdam Kurulu alt komisyonu olan yürütme kurulunda konunun gündeme getirilmesi

- Komisyon üyeleri ile işyeri ziyaretleri
- Broşür, el ilanı, afişlerin dağıtılması
- KOSGEB ile işbirliği yapılarak küçük işletmelerde bilgilendirme toplantısı düzenlenmesi
- Örnek işyerlerinin belirlenmesi ve plaket verilmesi

Gaziantep yetkilileri şehrin yüksek üretim kapasitesine sahip olmasına rağmen vasıfsız işgücü göçü alması nedeniyle işsizlik oranının ve kayıtdışı istihdamın Türkiye ortalamasının üzerinde bir rakama sahip olduğunu ve kayıtdışı istihdamın, kendi hesabına çalışanlar ile küçük üretim atölyelerinde daha fazla görüldüğünü aktardılar. Eylem planlarındaki ana noktalar şu şekilde belirtildi:

- Tüm meslek kuruluşları, dernekler, odalar ve sivil toplum kuruluşları ile KADİM Komisyonu ve Eylem Komitesi üyelerince kayıtdışı istihdam konusunda bilgilendirme ve bilinçlendirme toplantılarının yapılması
- Sigortalı çalışmayı teşvik etmek ve sigortalılık bilincini geliştirmek amacıyla büyük branda afişler hazırlanarak şehrin çeşitli yerlerine asılması
- Yerel medyada tüm sosyal tarafların katılımıyla, kayıtdışı istihdamla mücadele konusunda tartışma programlarının yapılması
- Sigortalı çalışmanın yasal bir hak olduğunu ve kayıtdışı işçi çalıştıran işverenlere uygulanacak idari işlemleri gösteren bilgi kitapçıklarının hazırlanması
- Gaziantep Üniversitesi'nin Eylem Komitesi tarafından ziyaret edilmesi ve kayıtdışı istihdam hususunda katkılarının talep edilmesi
- Ortaöğretim kurumlarında kayıtdışı istihdam ve kayıtlı çalışmanın faydaları konusunda şiir ve kompozisyon yarışmalarının düzenlenmesi
- Belediyeler ziyaret edilerek, taşeronlara verilen işlerde çalıştırılan kişilerin sigortalı olarak çalıştırılmasının sağlanması.

Ayrıca, Gaziantep ilinde 2006 yılı Aralık ayında SSK'lı sayısı 116,665 iken eylem planı uygulaması sonrası 11,451 kişilik artışla 2007 yılı Ekim ayında SSK'lı sayısının 128,116'ya çıktığı belirtildi.

Kocaeli ILO Projesi izleme ve değerlendirme toplantısı gerçekleştirildi

ILO'nun desteğiyle, 2003 yılı Eylül ayında Kocaeli'nde başlatılan "Türkiye'de Yeniden Yapılanmaya Eşlik Edecek Aktif İşgücü Piyasası Politikaları Projesi" kapsamında "İzleme ve Değerlendirme Toplantısı" 21 Eylül 2007 tarihinde gerçekleştirildi.

Proje işsizlik ödeneği alan kişi sayısı fazlalığı, işgücü hareketliliğinin yüksekliği, büyük özelleştirme uygulamalarına maruz kalması, sanayileşmiş ve göç alan bir kent olması nedeniyle Kocaeli'nde başlatıldı.

Diğer illere model oluşturacak şekilde, Kocaeli'nde yapılacak işgücü piyasası ihtiyaç analizine dayanarak aktif işgücü piyasası politikalarının belirlenmesi ve tüm sosyal tarafların katılımı ile Kocaeli'nde istihdam hizmetlerinin geliştirilmesi proje amacı olarak belirlenmişti.

Proje kapsamında, Haziran 2004 tarihinde yapılan anket çalışması sonucu "İşgücü Piyasası Analiz ve Tahmin Sisteminin Oluşturulması ile Meslek Barometresi 2004 Raporu" hazırlanmıştır.

2006 yılı Haziran ayında başarıyla uygulanan proje, yapılan değerlendirme toplantılarında örnek proje olarak belirlenmiş ve Türkiye'nin diğer illerine yaygınlaştırılması benimsenmiştir.

ILO CENEVRE'DEN HABERLER

2008 Küresel İstihdam Eğilimleri Raporu açıklandı

ILO küresel sarsıntının 2008 yılında 5 milyon yeni işsiz daha yaratabileceğini öngörüyor

ILO, 23 Ocak 2008 tarihinde açıklanan yıllık "Küresel İstihdam Eğilimleri" (KİE) raporunda*, büyük ölçüde kredi piyasasındaki çalkantılara ve yükselen petrol fiyatlarına bağlı ekonomik sarsıntının 2008 yılında işsiz sayısının tahminen 5 milyon artmasına neden olacağını belirtti.

2008 yılı için yapılan yeni tahmin, 2007'dekinin tersine bir duruma işaret etmektedir. 2007, GYH'daki istikrarlı artışın – %5'in üzerinde – küresel işgücü piyasalarında da "istikrara" yol açtığı bir eşik yıl olmuştu. Böylece net 45 milyon yeni iş yaratılmış, tüm dünyadaki işsiz sayısı çok az artarak 189.9 milyon olarak gerçekleşmişti.

ILO Genel Müdürü Juan Somavia konuya ilişkin olarak şunları söylemiştir: "Bu yılki istihdam tablosu ise eskisine göre zıtlıklar ve belirsizliklerle doludur. Küresel büyüme her

yıl milyonlarca yeni iş yaratırken işsizlik kabul edilemez ölçüde yüksek düzeyde kalmaktadır ve üstelik bunun daha önce görülmeyen düzeylere ulaşması olasılığı da vardır. Dahası, işi olan insan sayısı her zamankinden daha çok olmakla birlikte, yapılan işlerin insana yakışır işler olduklarını söylemek güçtür. İşsiz olmasalar bile, çok sayıda insan, işini her an kaybedebilecek konumdadır veya şevki kırılmış 'çalışan yoksullar' olarak tanımlanabilmektedir.

ILO raporunda değinilen önemli bir nokta da, gelişmiş ekonomilerde ortaya çıkan, kredi piyasasındaki kargaşaya ve petrol fiyatlarının yükselmesine bağlanan büyüme hızındaki düşüşün, bugüne kadar "dünyanın geri kalan bölümüne telafi edilmiş olmasıdır." Bu telafiyi sağlayan, özellikle, ekonomideki ve istihdamdaki büyümenin sürdüğü Asya'dır. Ancak, ILO raporunda bir uyarıda bulunmaktadır: 2008 yılında büyümede beklenen yavaşlama sonucunda küresel işsizlik oranı %6.1'e çıkabilir ve böylece dünyadaki işsiz sayısına en az 5 milyon kişi daha eklenebilir.

KİE raporundaki diğer temel bulgular:

- Ortalama %5.2'lik küresel ekonomik büyüme 2007 yılında tahminen 45 milyon kadar yeni iş yaratmış, ancak bunun istihdamda genişleme anlamında önemli bir etkisi olmamıştır. Genel olarak alındığında, çalışabilir yaşlardaki küresel nüfusun %61.7'si – veya tahminen 3 milyar kişi – 2007 yılında istihdam kapsamındaydı. Küresel işsizlik oranı %6 olarak sabit kalmasına karşın, bunun anlamı, 2006 yılındaki 187 milyona göre işsiz sayısının 2007'de 189.9 milyona çıkmasıdır. **
- Ekonomideki büyümeye ve işlerdeki artışa rağmen, dünya ölçeğinde insana yakışır iş açığı – özellikle yoksullar söz konusu olduğunda – çok büyüktür. ILO'ya göre dünyada her 10 kişiden beşi 'kırılgan' işlerdedir. Başka bir deyişle bunlar ya ailelerinin işyerine yardım eden kişiler ya da herhangi bir koruma kapsamında yer almama riski büyük, kendi hesabına çalışanlardır. Gelişmekte olan ülkeler söz konusu olduğunda bunlar büyük olasılıkla kayıtdışı sektörde çalışanlardır. Dolayısıyla, yapılan işlerde yoksulluk, düşük kazanç, tehlikeli çalışma koşulları ve sağlık sigortası yokluğu gibi riskler gündemdedir. ILO'nun tahminlerine göre 487 milyon çalışan – bütün çalışanların %16.4'ü – halen kendilerini ve ailelerini günde 1 dolarlık yoksulluk sınırının üzerine taşıyacak durumda değildir ve 1.3 milyar çalışan da (%43.5) günde 2 dolarla belirlenen sınırın altında kalmaktadır.
- Rapor, hizmet sektöründeki büyümenin 2007 yılında da sürdüğüne ve böylece bu sektörün bir dönem dünyada en yaygın istihdam alanı olan tarımı geride bırakmaya devam ettiğine işaret etmektedir. Bugün hizmet sektörünün tüm dünyadaki işler içindeki payı %42.7'dir. Buna karşılık tarımın payı %34.9'dur. 1997 ile 2003 yılları arasında hafif bir düşüş eğilimi sergileyen sanayi sektörü ise son yıllarda hafif bir yükselişe geçmiştir ve halen dünyadaki işler içinde %22.4'lük bir paya sahiptir.

Bölgesel Eğilimler:

ILO'nun gözlemlerine göre işsizlik, 2007'de sırasıyla %11.8 ve %10.9 olarak Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da en yüksek düzeyde kalmayı sürdürmektedir. Bu bölgeyi, %8.5 ile Latin Amerika ve Karayipler, Orta ve Güney Doğu Avrupa (AB dışı) ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) izlemektedir. ILO raporu, Gelişmiş Ekonomiler ve Avrupa Birliği'nde (AB) ise durumun aşağı yukarı aynı kaldığına, ancak bu arada yeni işler yaratılması bakımından son beş yılın en düşük düzeyinde seyredildiğine ve işsizliğin 2006'ya göre 600 bin kadar arttığına işaret etmektedir.

ILO, eldeki en son bilgiler ışığında, kredi krizinin gelişmiş ekonomiler ve AB'deki büyüme üzerindeki ilk etkisinin, yaratılan yeni işlerde tahminen 240,000'lik bir azalma şeklinde kendini göstereceği kanısındadır. Bununla birlikte ILO'nun analizine göre, küresel açıdan bakıldığında gelişmiş ekonomilerdeki bu düşüş eğilimi, başta Asya'daki güçlü ekonomik büyüme ve iş artışı olmak üzere dünyanın geri kalan bölümü tarafından telafi edilecektir.

ILO'nun yıllık raporunda belirtildiğine göre 2007 yılında iş artışında lider durumunda olan bölge Güney Asya'dır. Tüm dünyada 2007 yılında yaratılan toplam 45 milyon yeni işte bu bölgenin payı %28'dir. Ancak, bölge aynı zamanda 'kırılgan' işler bakımından da önde gitmektedir ve bu da yaratılan yeni işlerin kalite açısından düşüklüğüne işaret etmektedir.

Nitekim, bölgedeki her 10 çalışandan 7'si kendi hesabına iş yapan veya aile çalışanı durumundadır; dolayısıyla, bu kişilerin herhangi bir sosyal güvenlik kapsamı dışında kalma ve çalışma koşulları hakkında sessiz kalma riskleri de daha büyüktür.

Toplam istihdam içinde 'kırılgan' sayılan istihdamın payına bakıldığında ise, Güney Asya %77.2 ile en önde gitmekte, bu bölgeyi %2.9 ile Sahra Güneyi Afrika, %59.4 ile Güney-Doğu Asya ve Pasifik, %5.7 ile Doğu Asya, %3.2 ile Latin Amerika ve Karayipler, %2.2 ile Orta Doğu ve nihayet %0.7 ile Kuzey Afrika izlemektedir.

Rapor, Doğu Asya'nın giderek orta gelir düzeyinde bir bölge konumuna gelmekte olduğunu belirtmektedir. Bu bölgede istikrarlı verimlilik artışları sayesinde gelir düzeyleri yükselmiş, böylece milyonlarca kişi yoksulluk sınırının üzerine çıkmıştır. ILO'ya göre aileleriyle birlikte günde 2 dolarlık sınırın altında yaşayan Doğu Asyalı çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı 10 yıl önce %59.1 iken bugün %35.6'ya düşmüştür. Bu arada, günde bir dolarlık sınırın altında yaşayanların payı da, gene aynı dönem içinde, %18.8'den %8.7'ye inmiştir.

Dünyadaki çalışan yoksulların – çalışan, ancak kendilerini yoksulluktan kurtaramayan insanlar – payının açık ara en büyük olduğu Sahra Güneyi Afrika'nın diğer bölgelerle arasındaki fark açılmaya devam etmiştir. Bu bölgede, çalışanların yarısından çoğu kendilerini ve ailelerini günde 1 dolarlık sınırın üzerine taşıyacak kadar kazanamamaktadır. ILO'ya göre, gene aynı bölgede her 10 çalışandan sekizi günde 2 dolarla belirlenen eşliğin altında kalmaktadır.

Orta Doğu bölgesi istihdam-nüfus oranında önemli bir artışa tanıklık etmekle birlikte, çalışabilir yaşlarda olup istihdam kapsamında yer alan kişilerin oranı 1997 yılındaki %46'luk düzeyden 2007'de %50.1'e çıkmıştır. Bu arada Orta Doğu, aynı dönem içinde emek verimliliğinin düşüş gösterdiği tek bölgedir.

Verimlilik düzeylerinin son 10 yıl içinde %16'nın üzerinde artış gösterdiği Kuzey Afrika'da çalışan kesimdeki aşırı yoksulluk bugün hemen hemen ortadan kalkmış, istihdam kapsamındaki nüfusun yalnızca %1.6'lık kesimi ile ilgili bir sorun haline gelmiştir.

ILO çalışması, Orta ve Güney Doğu Avrupa ve BDT bölgesindeki birçok işgücü piyasası göstergesinde son yıllarda olumlu gelişmeler görüldüğünü, 'kırılgan' istihdamda bir azalma olduğunu belirtmektedir. İstihdam-nüfus oranında görülen hafif artış, çalışabilir çağdaki nüfusun üretken potansiyelinden daha iyi yararlandığının göstergesi olarak kabul edilmektedir.

KİE raporuna göre Latin Amerika ve Karayipler kırılgan istihdamın artış gösterdiği tek bölgedir. Bu bölgede son on yıl içinde hizmet sektöründe yaratılan işlerin sayıca artışı sonucunda toplam istihdam içinde kırılgan istihdamın payı %31.4'ten %33.2'ye çıkmıştır. Bu bulgu, söz konusu bölgede kayıtdışı ekonominin genişlediğini ortaya koyan göstergelerle de tutarlılık taşımaktadır.

* Global Employment Trends (January, 2008). Uluslararası Çalışma Ofisi, Cenevre. www.ilo.org/trends.

** Daha önceki tahminlere göre farklılık, modelde kullanılan GYH artışıyla ilgili IMF tahminlerinin ve işgücü piyasası bilgilerinin düzeltilmiş olmasından kaynaklanmaktadır

ILO ve Bill Gates Vakfı geliştirmekte olan ülkelerde farklı sigorta uygulamaları geliştirmek üzere işbirliği yapıyor

ILO, 2007 Aralık ayında, geliştirmekte olan ülkelerde düşük gelir düzeyinde on milyonlarca kişiye yönelik yeni bir sigorta sistemi geliştirmek ve insana yakışır işleri yaygınlaştırmaya yönelik olarak mevcut imkanları iyileştirmek amacıyla Bill ve Melinda Gates Vakfı ile ortaklık kuracağını açıkladı.

Gates Vakfı'ndan sağlanacak 34 milyon dolarlık hibe ile Mikro Sigorta Yenilik Sistemi oluşturulacak. Bu sistem, yoksullara hizmet veren onlarca kuruluşa beş yıl süreyle hibe ve teknik yardım sağlanmasına yönelik bir girişimdir. Önümüzdeki üç yıl içinde bu sistem yılda iki kez teklif çağrısı yapacak, pilot olarak denenen yeni sigorta sistemlerine finansman sağlayacak, sahadaki etkinliği artıracak ve insanların ihtiyaçlarına daha iyi karşılık verecek yeni ürünler için teknolojiler kullanacaktır. Gene aynı sistem çerçevesinde, başarılı modellerin tekrarını sağlayacak uzmanlara gerekli teknik eğitim verilecektir.

Mikro sigorta, kayıtdışı ekonomide çalışanlar veya kırsal kesimdeki yoksullar gibi dışlanmış kesimlerin sosyal koruma kapsamına alınmasını sağlayacak bir strateji olarak işlev görecektir ve sigortacılık sektörünün daha kapsayıcı hale gelmesine katkıda bulunacaktır. Sisteme sağlanan bağışlar sayesinde 2012 yılına kadar yoksulluk içinde yaşayan en az 25 milyon insan başka türlü ulaşamayacakları sigorta kapsamına ulaşmış olacaktır. Sistem, buna ek olarak, mikro sigorta sektöründe gelecekteki yatırımlar için yol gösterici olması amacıyla, bu genişlemiş kapsamın ve kullanımının nicel sonuçları üzerine araştırmalar yapacaktır.

ILO Yönetim Kurulu 300. oturumunda Myanmar, Belarus ve diğer ülkelerde çalışma yaşamındaki durumlarla birlikte iklim değişikliği konuları ele alındı

ILO Yönetim Kurulu, hükümet, işçi kesimi ve işveren kesiminden katılımcılar arasındaki yoğun görüşmeler sonucunda 300. oturumunu Kasım 2007'de tamamladı. Toplantıda, Myanmar, Belarus ve diğer ülkelerde çalışma yaşamına ilişkin temel hakların yanı sıra, iklim değişikliğinin istihdam üzerindeki etkileri, şirketlerin sosyal sorumluluğu ve Birleşmiş Milletlerde reformun ILO'nun teknik işbirliği çalışmaları açısından taşıdığı anlam gibi konular üzerinde duruldu.

Çalışma Grubu, "yeşil işler (green works)" uygulamasının sosyal açıdan adil bir geçişte yer alması için ILO'yu teşvik etmiştir. Grup, ILO ile Dünya Ticaret Örgütü Sekreterliğinin ortak yürütecekleri çalışmanın hazırlıklarını da ele almıştır.

Bu ortak çalışma, Mart 2006'da yayınlanan ticaret ve istihdam konulu ortak çalışmanın takibi çerçevesinde küreselleşme, ticaret ve kayıtdışı istihdam arasındaki bağlantıları ele alacaktır.

Yönetim Kurulu, Yangon'daki ILO irtibat görevlisi tarafından iletilen raporlar ışığında Myanmar'daki zorla çalıştırma sorunuyla ilgili durumu incelemiş, Belarus hükümetinin sendikalaşma özgürlüğü konusundaki ILO tavsiyelerine ne ölçüde uyduğunu değerlendirmiştir.

Yönetim Kurulu, ILO ile Myanmar Hükümeti arasında 2007 Şubat ayında varılan anlaşmanın durumunu da değerlendirmiştir. Bu anlaşma, zorla çalıştırılan mağdurların herhangi bir misillemeyle karşılaşmadan tazminat alabilmelerini sağlayacak mekanizmalarla ilgili idi. Yönetim Kurulu, kitle gösterilerinin ve bunların bastırıldığı 2007 Eylül ayına kadar olan dönemde anlaşma çerçevesinde sağlanan ilerlemeleri olumlu bir not olarak kaydetmiş, ancak hükümetin son dönemdeki barışçıl protestolara yönelik tutumundan duyduğu derin kaygıları da dile getirmiştir.

Yönetim Kurulu Belarus'taki sendikal hakları dördüncü kez görüşmüş olmaktadır. Bu son görüşmede, özellikle, 2004'teki Araştırma Komisyonu ile 2007 yılı haziran ayında ülkeye giden ILO misyonunun dile getirdiği tavsiyelerin yaşama geçirilme durumu ele alındı.

Yönetim Kurulu, ILO Sendikal Özgürlükler Komitesi'nin 348. Raporunu onaylarken, Kolombiya, Cibuti, Etiyopya, Guatemala ve Endonezya'daki durumlara özel olarak dikkat çekmiştir. Yönetim Kurulu ayrıca işveren ve işçi kesimlerinin örgütlenme özgürlüğünden yararlanma koşulları bağlamında Venezuela'daki durumu da değerlendirmiştir.

ILO çalışma yaşamında engelli kişilerin desteklenmesi yönünde yeni çabalar için çağrıda bulundu

3 Aralık Engelliler Günü dolayısıyla açıklanan yeni bir ILO raporuna göre, yaşamlarının iyileştirilmesi bakımından son yıllarda kaydedilen önemli ilerlemelere rağmen, engelli olan milyonlarca kişinin çalışma yaşamına katılmalarının ve toplumların ekonomik büyümesine katkıda bulunmalarının önünde duran engellerin bertaraf edilmesi için yeni çabalar gerekmektedir.

"Engellilerin İnsana Yakışır İş Hakkı" başlıklı yeni rapora göre, bu yöndeki yeni çabalar, engellilerin istihdam, kırsal kalkınma ve yoksullukla mücadele programlarına katılmalarının sağlanması ötesinde, 2015 yılına kadar yoksulluğun yarı yarıya azaltılması şeklindeki Binyıl Kalkınma Hedefinin gerçekleştirilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır.

ILO, dünyada 650 milyon engelli kişi bulunduğunu tahmin etmektedir. Başka bir deyişle dünyadaki her 10 kişiden biri bu konumdadır ve bu insanların yaklaşık 470 milyonu da çalışabilecek yaşlardadır. Bu kişiler arasında başarılı biçimde istihdam edilip toplumla tam anlamda bütünleştirilenler sayıca çok olmakla birlikte, yoksulluğun ve istihdamın gene de

engelliler arasında görece daha yaygın görüldüğünü belirtmek gerekir.

Yeni raporda ILO, “engelli olmak ve yoksulluk arasında güçlü bir bağlantı olduğunu” belirttikten sonra, bütün engellilerin tahminen %80’inin gelişmekte olan ülkelerde yaşadığına işaret etmektedir. Rapora göre, bu insanlardan yaklaşık 426 milyonu yoksulluk sınırının altındadır ve söz konusu ülkelerde en güç ve marjinal durumda olan nüfusun yüzde 15-20’sini engelliler oluşturmaktadır.

Bu rapor, çalışma yaşamındaki engellilerin karşı karşıya olduğu birçok güçlüğü ortaya koymaktadır. Bunların arasında, düşük düzeyli ve gelirli işlerde yoğunlaşma, üst düzeylerde temsil edilememe, işyerlerine erişim güçlüğü, ulaşım ve konut alanlarında çekilen sıkıntılar, çalışmaya başladığında yardımlardan yoksun kalma ve mesai arkadaşları, işverenler ve genel olarak halk tarafından beslenen önyargılar gibi sorunlar yer almaktadır. Belirtildiğine göre, çalışma yaşamındaki engelliler arasında işsizlik, eksik istihdam ve düşük gelir düzeyi gibi sorunlar, nüfusun diğer kesimlerine göre daha yaygındır.

ILO, geçen yıl Aralık ayında benimsenen Engellilerin Hakları ile ilgili yeni BM Sözleşmesi’nin bu alandaki ulusal ve uluslararası çabaları pekiştireceği, engellilik nedeniyle ortaya çıkan ayrımcı uygulamaların giderilmesinde yeni bir ivme yaratıp olumlu anlamda kapsamı yaygınlaştıracığı inancındadır. Yeni BM Sözleşmesi’nin ilkeleri, ILO’nun 159 sayılı Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam (Engelliler) Sözleşmesi dahil olmak üzere ilgili ILO standartları ile uyumludur.

Adil bir Küreselleşme için İnsana Yakışır İş Forumu sonuçlandı

ILO tarafından düzenlenen Adil bir Küreselleşme için İnsana Yakışır İş Forumu Ekim 2007 ayında Lizbon’da gerçekleştirildi ve forum ILO Genel Müdürü Juan Somavia’nın “insana yakışır iş hareketi” çağrısıyla sonuçlandı. Hareketten amaçlanan, giderek artan eşitsizliklerin aşılması ve adil bir küreselleşmenin gerçekleştirilmesidir.

Adil bir küreselleşme için insana yakışır iş geniş kabul gören sağ duyulu bir yaklaşımdır.

- İnsana yakışır iş izlenen politikaların tutarlılığını sağlayan kilit bir kavramdır.
- Adil küreselleşme, ülkelerin kendi içlerinde adil iç politikalarla başlar.
- Toplumsal yatırımları piyasa fırsatları ile bütünleştiren sağlam bir toplumsal zemin kalkınmanın ana bileşenlerindedir.

- Sürdürülebilir işletmeler gerek ürünleri gerekse üretim süreçleri bakımından rekabetçi olmalıdır.
- Diyalog, güçlü ortaklıklar yaratır.

Lizbon Forumuna ILO’nun sosyal ortaklarını – hükümetler, işçiler ve işverenler – parlamentoları, sivil toplumu ve hükümetleri temsilen yaklaşık 300 kişi katıldı. Katılanlar, sarsıntılı bir ekonomik durum ışığında küreselleşmenin çeşitli yönlerini tartıştılar ve insana yakışır işleri yaygınlaştırma yolları aradılar.

ILO Forumu, ILO’nun Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politika Üçlü Bildirgesinin 30. yıldönümünde gerçekleştirildi

ILO, Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politika Üçlü Bildirgesinin 30. yılını 15-16 Kasım’da Cenevre’deki Genel Merkezinde şirketlerden, işçi çevrelerinden ve sivil toplum temsilcilerinden oluşan üst düzey bir forumla kutladı.

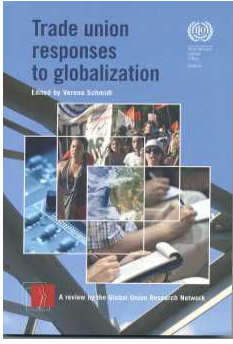
“Multiforum 07”ye çalışma dünyasından 120 önder katıldı. Toplantıya katılanlar sosyal sorumluluk anlayışı çerçevesindeki ticari uygulamalarla, verimlilik, işletme büyümesi ve toplumsal ilerleme olguları arasındaki bağlantıları tartıştılar. Forum, aşağıdakiler dahil bir dizi konuyu gözden geçirdi:

Dünyadaki en yenilikçi şirketlerin, sosyal sorumluluk doğrultusundaki davranışlarla daha ileri düzeyde başarı elde etmek üzere benimsedikleri stratejiler;

- İşçilerin ve kuruluşlarının başarılı ve sorumluluk anlayışına sahip ticari faaliyetlere yapabilecekleri katkılar; ve
- ILO’nun bu yöndeki girişimlere nasıl destek verebileceği.

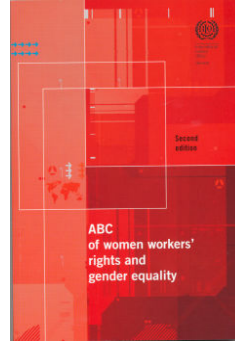
İşçi, işveren ve hükümet kesimlerinin temsilcileri arasında görüşülen ILO’nun Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politika İlkeleri Üçlü Bildirgesi (MNE Bildirgesi), çalışma yaşamı ve sosyal politikalarda işletmelerin arzu edilen tutum ve yaklaşımlarına ilişkin üç taraflı tek uluslararası belge durumundadır. MNE Bildirgesi’nde yer alan ilkeler gönüllülük temeline dayanmaktadır ve sosyal diyalogu özendirilmektedir. Bu ilkelerin amacı, örnek uygulamalar konusunda esin vermek; sosyal politikaları benimsemelerinde çokuluslu şirketlere, hükümetlere, işçi ve işveren kuruluşlarına yol göstermektir.

YENİ ILO YAYINLARI

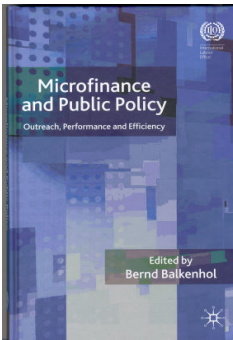
**Trade union responses to globalization:
A review by the Global Union
Reserach Network**

Ed. Verena Schmidt
ILO 2007, 195 sayfa
ISBN 978-92-119860-4

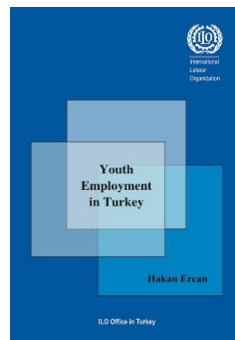
**ABC of women workers' rights and
gender equality
Second edition**

ILO 2007, 209 sayfa
ISBN 978-92-2-119622-8

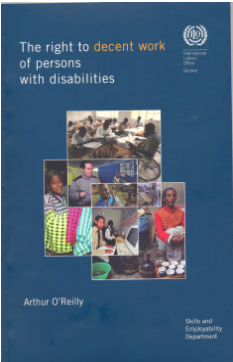
**Microfinance and public policy:
Outreach, performance, efficiency**

Ed. Bernd Balkenhol
ILO 2007, 263 sayfa
ISBN 978-92-2-119347-0

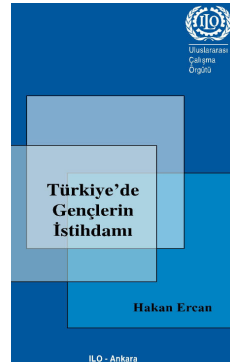
Youth employment in Turkey

Hakan Ercan
ILO 2007, 85 sayfa
ISBN 978-92-2-120489-8

**The right to decent work of
persons with disabilities**

Arthur O'Reilly
ILO 2007, 149 sayfa
ISBN 978-92-2-120144-1

Türkiye'de gençlerin istihdamı

Hakan Ercan
ILO 2007, 86 sayfa
ISBN 978-92-2-820489-6

ILO yayınları ILO Ankara Enformasyon Merkezi kanalıyla satın alınabilir. ILO'nun satıştaki yayınlarını incelemek için www.ilo.org/public/english/support/publ/books.htm adresini ziyaret edebilirsiniz.

ILO Ankara Enformasyon Merkezi Pazartesi ile Perşembe günleri arası 14:00 – 17:00, ve Cuma günü 09:30-12:30 saatlerinde açıktır. ILO yayınları ve iş hayatı ile ilgili başka kurumların çeşitli yayınları hizmetinize sunulmuştur ve ödünç alınabilir.

ILO – Uluslararası Çalışma Ofisi - Ankara
Adres: Ferit Recai Ertuğrul Cad. No. 4, 06450 Oran – ANKARA
Tel: (312) 491 9890, Faks: (312) 491 9945, e-posta: ankara@ilo.org, web: www.ilo.org/ankara